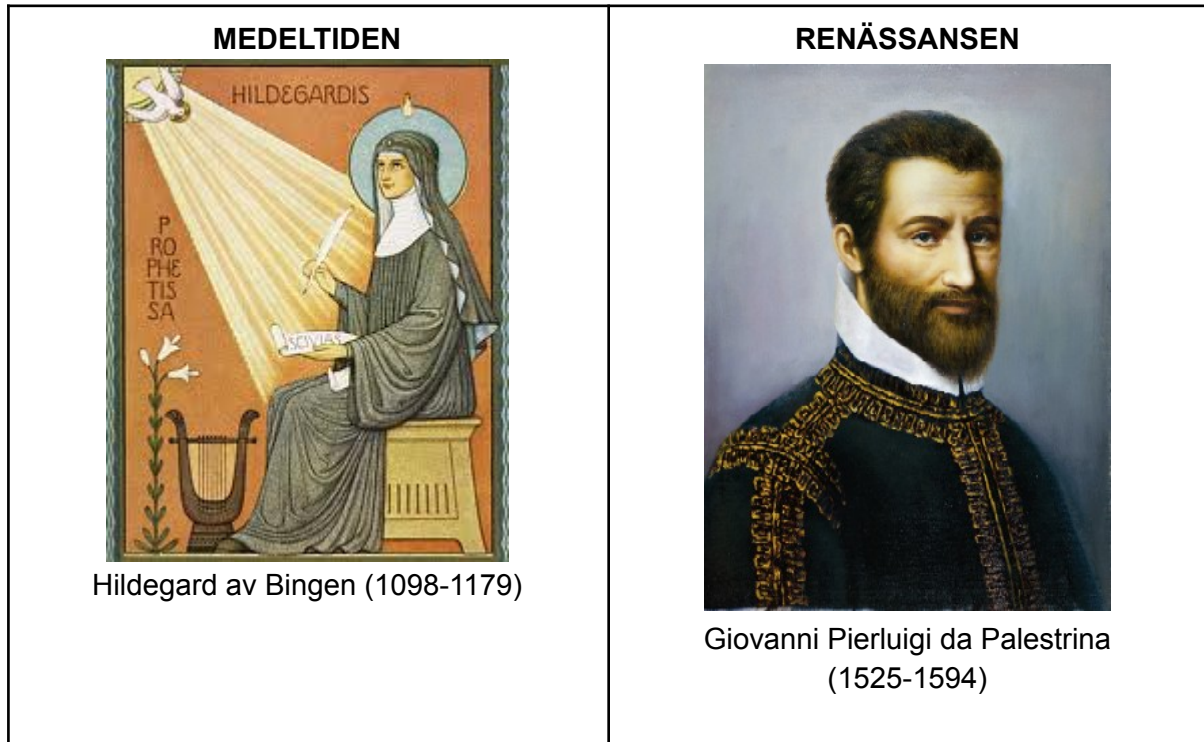

Musikhistoria - Lektion 3

Vi har tidigare funderat kring "Vad är musik"? Det fanns ingen tydlig definition av det, utan man fick försöka förklara bäst man kan.

Därefter åkte vi tillbaka i tiden - till **medeltiden**. Inom musikhistorien räknar vi medeltiden från ungefär år 500 till år 1400. Under nästan hela medeltiden är musiken **monofoni**. Det betydde att det bara fanns en ton i taget. Det kunde vara många personer som sjöng, men alla sjöng exakt likadant.

Vi lyssnade till medeltidsmusik av Hildegard, som alltså skrev **monofoni**:

<https://www.youtube.com/watch?v=u6WLdFV4mQA>

Musiken, åtminstone den nedskrivna musik vi känner till, existerande inom kyrkan. All Hildegards musik var kyrkomusik. För kyrkan var musiken viktig för att få fram budskapet i texten.

Men musiken och samhället utvecklas vidare. Vi kommer in i **Renässansen**. Det är fortfarande kyrkan som dominerar musiken, men rika familjer börjar skaffa små orkestrar som spelar musik på fester och så.

Musiken utvecklas vidare till **polyfoni**, alltså att det kan finnas flera stämmor samtidigt. Kyrkan var först inte så förtjusta i det, men Palestrina skrev polyfoni så att man fortfarande kunde höra texten, och då gick det bra för kyrkan. Så här lät Palestrinas musik:

<https://www.youtube.com/watch?v=3n8XdKkrqgo>

Sen pratade vi om **barocken**.

Under barocken ansåg man att musiken hade **ett eget värde**. Alltså att musik inte bara behövde få fram ett (kyrkans) budskap, eller att den kunde vara bakgrundsmusik på fest. Man kunde lyssna till musik bara för att musik var fint. Den fick ett eget värde.

Vi lyssnade till musik av **Vivaldi**, **Händel** och **Bach**.

Antonio Vivaldi bodde i Italien, där operan uppfanns. Han jobbade läge på ett barnhem som kyrkan hade, och skrev musik som barnhemsflickorna spelade och sjöng i barnhemmets kyrka. Så här lät den:

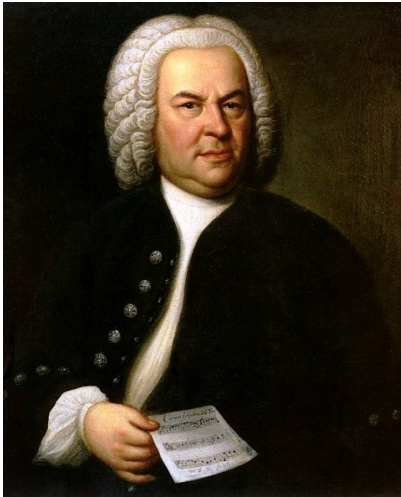
<https://www.youtube.com/watch?v=cgaOVV4JQHA>

Nu har vi fått massvis med stämmor, och massa instrument som spelar. Det hade vi inte i kyrkorna på medeltiden och renässansen! Efter barnhemmet jobbade Vivaldi vid operan.

Georg Friedrich Händel var från Tyskland, men flyttade till London. Han skrev massa musik för kungen, operan och kyrkan. Kyrkan märkte att opera var väldigt populärt hos folk, så man "härmade" operan genom att göra oratorier. Ett **oratorium** är som en opera, fast för kyrkan. Så här låter det i Händels oratorium *Messias*:

<https://www.youtube.com/watch?v=usfiAsWR4qU>

Vi lyssnade också på **Johann Sebastian Bach**. Vivaldi skrev ganska mycket för både kyrkan och operan. Händel skrev mest för kungen och operan, men också för kyrkan. Bach skrev nästan bara för kyrkan, men skrev också musik bara för att den skulle vara fin. Eftersom man ju på barocken ansåg att musiken hade **ett eget värde**. Så här lät det: <https://www.youtube.com/watch?v=rrVDATvUitA>